

N:o 5.

Ank. till Riksd. kansli den 20 Februari 1896, kl. 3 e. m.

Betänkande, angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

(2:a A).

§ 3 i gällande förordning angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter har följande lydelse:

Enskild bank, som eger *sedelutgifningsrätt*, skall, förutom bevillning af fast egendom samt af inkomst, erlægga en afgift af tio kronor för hvarje tusen kronor af det högsta belopp af bankens sedlar, som på en gång under näst föregående året varit utlemnade i rörelsen; och är styrelsen för sådan bank skyldig att, till upplysning vid denna afgifts debitering, inom den 15 januari hvarje år till Kongl. Maj:ts befallningshafvande aflemna en genom intyg af det utaf Kongl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ombud bestyrkt uppgift å nyssnämnda sedelbelopp; egande Kongl. Maj:ts befallningshafvande att efter uppgiftens erhållande ofördröjligen vidtaga åtgärder för berörda afgifts indrifning och redovisning.

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 23, har herr *O. Persson* i Killebäckstorp hemställt, att Riksdagen behagade besluta, att den afgift, som enskild bank med sedelutgifningsrätt, jemlikt ofvannämnda förordning, har skyldighet att erlægga, höjes från tio kronor till femton kronor för hvarje tusen kronor af det högsta belopp af bankens sedlar, som på en gång under näst föregående året varit utlemnadt i rörelsen.

Efter att hafva erinrat om, hvad genom Kongl. Maj:ts kungörelse den 10 juli 1893 är stadgadt angående den bevillningsafgift, enskilda banker

med sedelutgifningsrätt hafva att erlægga, anför motionären till stöd för sitt förslag följande:

»Då vid nämnda års riksdag motion väcktes, att dylik afgift, som under 1892 års riksdag höjts från tre till fem kronor, skulle ytterligare förhöjas med ett hundra procent, återopade motionärerna, bland annat, den höjning i både bevillning å fastighet och af inkomst, som urtima Riksdagen 1892 beslutit och som ytterligare var ifrågasatt i kongl. propositionen till 1893 års Riksdag. Och då för de nya och stora summor, som erfordrades, jordbruket samt andra näringsgrenar redan betungats och komme att vidare betungas, ansågs det vara med billighet och rättvisa förenadt, att afgiften för sedelutgifningsrätten höjdes.

De skäl, som sålunda anförts, äro enligt min åsigt tillräckliga för en ytterligare förhöjning af afgiften för sedelutgifningen, hvilken afgift icke kan anses stå i rimligt förhållande till de afgifter, som i andra beskattningsafseenden erläggas. Och då nu den principen börjat göra sig gällande att i främsta rummet beskatta den stora inkomsten, torde det, med hänsyn till den betydliga vinst, som för de sedelutgifvande enskilda bankerna ärligen uppkommer, jemväl från denna synpunkt vara lämpligt att af dessa banker kräfva ökad bidrag till det sedan sista förhöjningen af bevillning för sedelutgifningen väsentligt ökade statsbehovet.»

Ifrågavarande bevillningsafgift, hvilken, efter att hafva alltifrån år 1861 utgjort 2 kronor, höjdes af 1877 års senare Riksdag till 3 kronor, af 1892 års Riksdag till 5 kronor samt af 1893 års Riksdag till sitt nuvarande belopp 10 kronor, allt för hvarje tusen kronor af det högsta belopp utaf bankens sedlar, som på en gång under nästföregående år varit utlemnadt i rörelsen, har under nedannämnda år tillfört statsverket i jemna hundratal kronor följande inkomstbelopp:

år 1890	198,600 kronor
» 1891	202,400 »
» 1892	213,700 »
» 1893	321,100 »
» 1894	635,100 »
» 1895	671,100 »

Huru stor vinst bankerna hafva af sedelutgifningen, är en fråga, hvars utredning torde vara af största vigt för att kunna bedöma, hvilken bevillningsafgift, som skäligen må drabba dem för den särskilda förmån, som sedelutgifningsrätten innebär. Härutinnan finnes dock ej någon ut-

redning i motionen förebragt, men det finnes anledning att antaga, att en höjning af ifrågavarande bevillningsafgift till det af motionären föreslagna belopp skulle för de enskilda bankerna i hög grad försvåra deras sedelutgifning. I afseende härå vill utskottet, i likhet med hvad tillförene vid behandlingen af förslaget med enahanda syfte som det nu förevarande inom Riksdagen uttalats, särskildt framhålla, att det icke kan anses tillrådigt, att Riksdagen skulle använda sin *bevillningsrätt* till omintetgörande af en rättighet, som på grund af en *lagstifningsåtgärd* tillkommit och således endast genom en sådan borde kunna upphävas.

Utskottet vill jemväl erinra derom, att ifrågavarande bevillningsafgift blifvit så nyligen som år 1893 af Riksdagen bestämd och att några förändrade förhållanden, hvilka kunde påkalla en förändring deraf, icke sedan dess inträdt.

Då slutligen 1894 års riksdag i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhållit om framläggande af förslag till ändrad lagstiftning angående riksbanken och de enskilda bankerna, uti hvilken skrifvelse särskildt framhållits önskvärdheten af den enskilda sedelutgifningsrättens upphörande, och då, enligt hvad som försports, ett dylikt förslag är att förvänta inom den närmaste framtiden, anser utskottet i alla händelser olämpligt, att Riksdagen, utan att afvakta berörda förslag, skulle vidtaga den åtgärd, motionären föreslagit.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att herr O. Perssons ifrågavarande motion icke måtte bifallas.

Stockholm den 20 Februari 1896.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.